

AĞUSTOS 2016

‘Yerli İmam’ Devri İsveç’te İslam Okulu

İsveç, önümüzdeki sonbaharda ilk devlet destekli İslam ilahiyat programını açacak. İsveç’in bunu yapmadaki amacıysa “daha yerel eğitimli imamlar” yetiştirmek. Bu programa desteği başkent Stockholm’ün kuzey batısında yer alan Kista Halk Lisesi yapacak. Kuruma her sene “folkbildningsanslaget” adıyla dağıtılan merkezi hükümet hibesinden bir pay verilecek.

İsveç’te ihtiyaç duyulan İslami dini hizmetleri karşılayacak imamların nasıl yetiştirileceği uzun zamandır tartışılan bir konu. 2008’de Eğitim Bakanı olan Lars Leijonborg, imam ihtiyacının yerelde karşılanması durumunda köktendinci grupların ülkeden temizlenebileceği yolunda bir öneri getirmişti. Mezhepsel bir ayırım gözetmeksizin yapılan bu öneri şimdi karara bağlansa da tartışmalar da devam ediyor. Eleştirilerin bir kısmı “laik” nitelikli olsa da “mezhepsel” itirazlar da var.

KENDİ İMAMINI KENDİN YETİŞTİR!

Aygün KARLI

Öngörülen eğitim, yalnızca hibe yoluyla eğitime destek sağlayan merkezi yönetimle Kista Halk Lisesi’nin sorumluluğunda olacak. Lisenin müdürü Abdulkader Habib, bu eğitimin dinin devletin otoritesine geçtiğinin açık kanıtı olduğunu söyleyerek bunun pozitif bir adım olduğunu vurguluyor. Sveriges Radio’ya konuşan Habib, kararın harika olduğunu, bugün yoldan geçen Müslüman bir vatandaşın diken üstünde olduğunu ve üstelik İsveçlilerin İslami perspektifi öğrenmesinin gerekli olduğunu belirtiyor. **(devamı 3.sayfada)**

Brexit’te Göç Tartışmaları

Eda BEKTAŞ
sayfa 4-5

Aristoteles’in Mezarı

Maria KONSTANTOPOULOU
sayfa 6

AB’nin Yeni Silah Düzenlemesi

Damla ÜNSEVER
sayfa 7

Hayvan Sever mi, Sevici mi?

Dicle KORKMAZ TEMEL
sayfa 8-9

Evrensel Yargının Afrika Adaleti

Elâ BİLGİN
sayfa 10-11

Nakit Yok, Paralar Cep’te

Aygün KARLI
sayfa 12

Sokağın Ritmi

Betül DİNLER
sayfa 14-15

Portre: Altiero Spinelli

Elif TAHMİSCİOĞLU
sayfa 16-17

İdam Cezası Artıyor

Damla ÜNSEVER

“Ölümler Yaşam Arasında (The Life of David Gale)” filmi, ABD’nin Teksas Eyaletinde idam cezasının kaldırılması için mücadele eden bir grup insanı anlatır. Filmin bir yerinde idam cezası karşıtı Constance bir konuşma yapıyor ve idam cezasının neden kaldırılması gerektiğini şöyle anlatır: “Birini öldürdüğünüz zaman onu ailesinden çalarsınız. Sadece sevdikleri birini değil, aynı zamanda insanlıklarını da. Kalplerini nefretle katılaştırırsınız. Tarafsız olabilme kapasitelerini onlardan almış olursunuz. Onları kana susamaya mahkûm etmiş olursunuz. Bu zalimce ve dehşet verici bir şeydir. Bu nefret asla yapıcı olamaz. Zarar verilmiştir artık. İstediklerimiz eti aldıktan sonra hala doymak bilmeyiz. İnfaz evinden öldürücü enjeksiyonun onlar için fazla olduğunu mırıldanarak çıkarız. Medeni bir toplum eninde sonunda katı gerçeğe yüzleşecektir. İntikam almak isteyen kişi iki mezar birden kazar.” Peki, her toplum böyle mi düşünüyor ya da düşünmeli mi? Yanıtı bilinmez ama elimizde mevcut konjonktürü anlatan bir veri var: Uluslararası Af Örgütü’nün 2015 verilerini kapsayan raporuna göre, idam cezası son 25 yılın en yüksek seviyesinde.

102 ülke -ki bu, dünyanın yarısından fazlası demek- idam cezasını yasaklamış durumda. Buna rağmen Uluslararası Af Örgütü’nün verilerine göre idam cezası 2015’te son 25 yılın en yüksek seviyesine ulaştı. Ayrıca 2014’e nazaran 2015’te gerçekleştirilen

idam sayısı yüzde 54 arttı.

Bu artışa sebep olan idamların yüzde 89’uysa Pakistan, İran ve Suudi Arabistan’da gerçekleştirildi. Öyle ki 2015’te tüm dünyada gerçekleşen bin 600’ün üzerindeki idamın bin 461’i bu ülkelerde infaz edildi. Diğer taraftan, yapılan tahminlere göre idam cezasının en çok uygulandığı ülkeler arasında Çin birinci sırada yer alıyor. Ancak ülke verilerini gizli tuttuğu için bu konuda kesin bir nicel veriye ulaşılamıyor. Çin’in yanı sıra Belarus ve Vietnam da verilerini gizli tutma taraftarı. Öte yandan Laos, Malezya, Kuzey Kore, Yemen ve Suriye’deki idam cezası verilerine de ulaşılammış. Rusya’daysa idam cezası hukuku mevcut ancak yıllardır uygulanmıyor.

Bugün 25 ülkede idam cezası uygulanıyor. Bu 25 ülkeyse şunlar: Afganistan, Bangladeş, Çad, Mısır, Hindistan, Endonezya, İran, Irak, Japonya, Ürdün, Malezya, Kuzey Kore, Umman, Pakistan, Suudi Arabistan, Singapur, Somali, Güney Sudan, Sudan, Tayvan, Birleşik Arap Emirliği, ABD, Yemen, Vietnam ve Çin. Asmak ve vurmak en çok uygulanan yöntemler. ABD, Çin ve Vietnam’da zehirli iğneyle infazlar yapılırken Suudi Arabistan ise kafa kesmenin kullanıldığı tek ülke.

Kıtasal olarak baktığımızda, Amerika’da idam cezasının uygulandığı tek ülke ABD. Bugün Avrupa’da hiçbir ülkede idam uygulanmıyor. En çok idam cezası uygulanan ülkelere Ortadoğu ve Asya kıta-

larında yer alıyor.

2014’le karşılaştırıldığında idam cezası İran’da yüzde 31, Suudi Arabistan’da yüzde 76, Mısır’da yüzde 47, Somali’de yüzde 79 artış gösterdi. Bugün 25 ülkede uygulanan idam cezasının sebepleri çeşitli: Uyuşturucuyla ilgili hükümler, yolsuzluk gibi ekonomik suçlar, silahlı soygun, zina, tecavüz, din değiştirme, dine hakaret, ulusal güvenliği tehdit etmek, iktidarın politikalarını sorgulamak, isyancı bir hareketin ya da terör örgütünün mensubu olmak... Bu gerekçeler bir yana çoğu yerde çocuk ya da yetişkin ayrımı da gözetilmiyor. Örneğin Bangladeş, İran, Maldivler ve Pakistan’da henüz reşit olmayan çocuk hükümlüler de idam edilebiliyor. Nitekim 2015’te Pakistan’da beş, İran’daysa dört çocuk hükümlü idam edildi. Öte yandan 2015’te Surinam, Fiji, Kongo ve Madagaskar tüm suçlar için idam cezasını kaldırdığını görmekteyiz.

Dünyanın yarısından fazlası idamı yasakladursun, diğer ülkeler de adeta aradaki açığı kapamak için çaba sarf ediyor. Din, adaletin sağlanması, toplumsal düzenin sürdürülmesi, devletin bekası ve iktidarların istikrarı en sık karşılaşılan gerekçeler. İdam tam olarak ne için yapılır? Mevcut toplum düzeninin devamı için mi? Yoksa Constantine’in dediği gibi doymak bilmeyen insanoğlunun intikam hırsı için mi? Düzen kimin düzeni? İntikam kimlerin içini soğutmak için? Ya da hayatımıza devam etmek

için içimizin soğuması mı gerekiyor? Karışan kafalar, yanıtsız sorular.

Gerekçesi ne olursa olsun ölüm cezasının uygulanması en çok da telafi edilemeyen bir ceza olması nedeniyle eleştiriliyor. Özellikle de idam edilen kişiler arasında suçsuzluğu sonradan kanıtlanan ya da yeni ortaya çıkan delillerle cezası hafifletilebilecek olan kişilerin var olabilme ihtimali gündeme geliyor. Zira ölüm hakkında bildiğimiz tek şey, hiç kimsenin geri gelmediği. Tüm bunları sorgulayan Victor Hugo da “Bir İdam Mahkûmu’nun Son Günü” eserinde şöyle der: “İntikam almak bireyseldir, cezalandırmaksa Tanrı’nın işi.”

Destekçilerse caydırıcı olduğunu düşündükleri idamın adaleti ve adalete olan güveni sağlamak için gerekli olduğu görüşünde. Suç işleyen bir kişinin yeniden suç işlemesinin idamla kesin olarak engellenmiş olması da destekçilerin bir diğer tezi. Toplumsal düzenin (yeniden) tesis edilmesi de bir diğer önemli argüman.

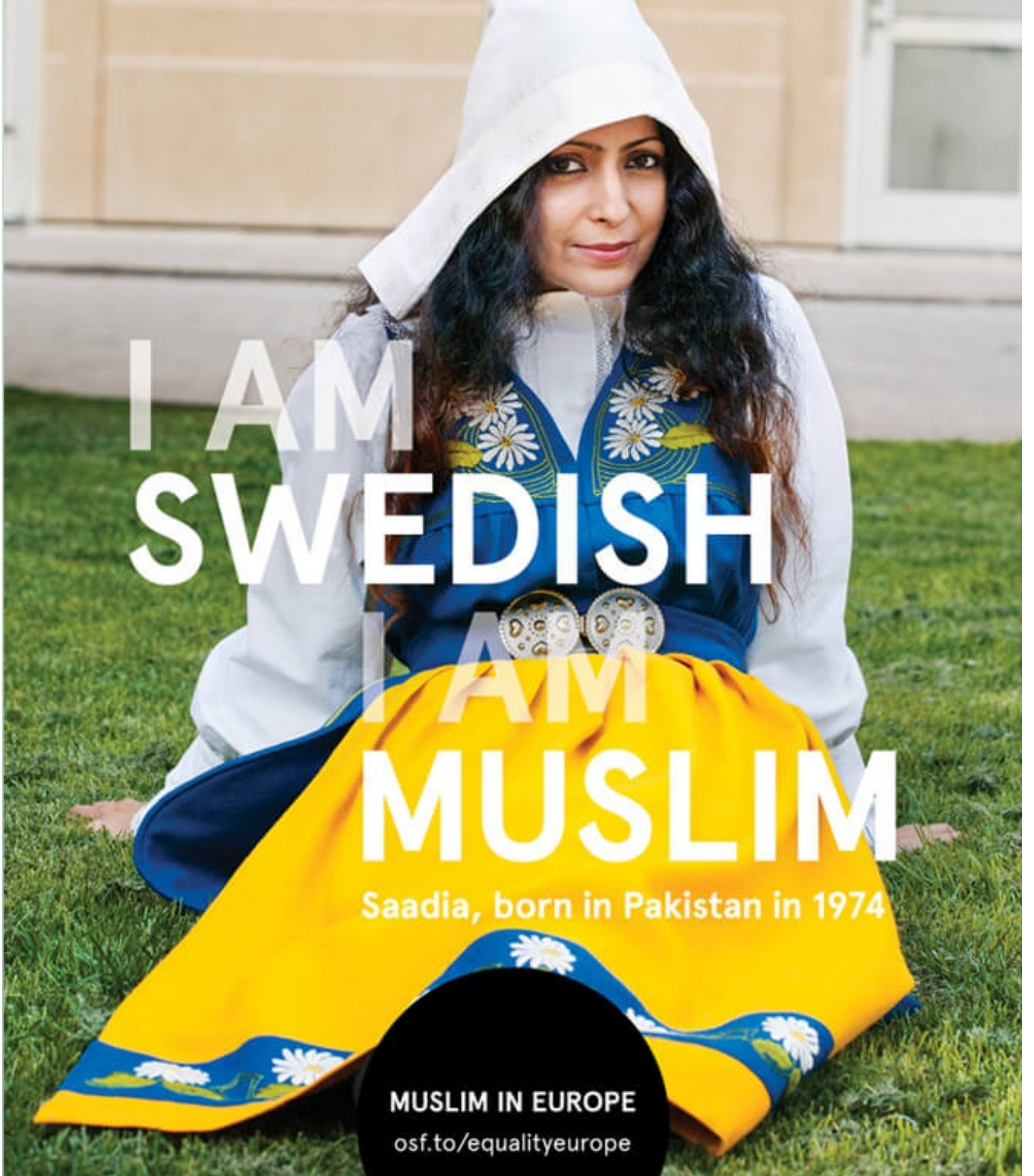
Gel gelelim, karşıt görüşteki idamın caydırıcı olmadığı tezini desteklemek için Avrupa’da suç oranının ABD’den daha düşük olduğu örneğini veriyor. Diğer taraftan suçluların topluma geri kazandırılmasını engellediği, toplumsal gerginliği ve şiddeti azaltmaktan ziyade artırdığı ve müebbet hapis yerine idamın insan haklarına aykırı olduğu gerekçeleriyle de idam cezası eleştiriliyor.

Karardan memnun olan bir diğer isimse Malmö'de imam olan Selahaddin Barakat. Bunun önemli ve "ilerici" bir adım olduğu görüşünde. Mevcut şartlarda ülkede kimi zorluklara ve ancak kısmen verilebilen eğitimin yeni kararlarla olumlu yöne evrileceğini ve bunun da olumlu sonuçları olacağını vurguluyor. Bunun bir hak olduğunu da

sözlerine ekleyen Barakat, özellikle kadınların yurtdışında İslam alanında eğitim olanağının neredeyse olmadığını hatırlatarak yeni kararın kadınlar için yararlı olacağına da dikkat çekiyor. Şu an için İsveç'te örgün yüksek öğretimde İslami eğitim yok. Bu nedenle programın kendi türünün ilk örneği olacağı açık. Ancak herhangi bir

mezhepsel ayırım gözetmek-sizin dini eğitim vermenin mümkün olup olmadığı konusunda da bir şüphe barındırıyor. İsveç'te İslam Kültür Merkezleri Birliği yönetim kurulu üyesi olan Hüseyin

Ayata, bu durumun karmaşık olduğunu ancak bu dersi alan birinin işinden hangi gerekçeyle kovulabileceğini bilmediğini söylemiş. Ayrıca ücretsiz kiliselerle de benzer sorunların yaşandığını, herkesin kendi imam eğitimini vermesi gerektiğini de sözlerine ekliyor.

Tepkiler

Bu gelişmelerin üstüne İsveç parlamentosunun gelmiş geçmiş en genç ismi olan Ortaöğretim Okulları Bakanı Aida Hadzialic, İsveç'in dini okulları tartışması gerektiğinin altını çizdi. Bazı okulların

dini argümanlar öne sürerek kız ve oğlan çocuklarını ayırdığını belirten 29 yaşındaki bakan, okulların gerçekten dini unsurlardan ne kadar uzak olduğunun parlamentoda tartışılması gerektiği gö-

rüşünde. Ayrıca, Okullar Yasası'nda yer alan öğretimin seküler olduğu hükmüne rağmen kız ve oğlan çocuklarına ayrı eğitim verildiğini, bunun böyle devam edemeyeceğini ve İsveç

okullarının herkes için olması gerektiğini de vurguluyor. Sözlerineyse İsveç'i güçlü kılmak için ayrımcılığı yıkmak gerektiği şeklinde nokta koyuyor.

Din eğitimi ve İsveç

İsveç'in din eğitimi konusundaki tavrıysa şu şekilde ortaya çıkıyor: İsveç eğitim sistemi tamamen laik. İsveçli öğrenciler birinci sınıftan dokuzuncu sınıfa kadar "din"i ders

olarak alabiliyor. Bu derste dünya dinlerini, özelliklerini ve inançlarını öğreniyorlar. Genel okul sistemine göre, öğrenciler veya öğretmenlerin Hristiyanlık propagan-

dası yapmasına izin verilmiyor. İsveç'te din, kişisel bir olay ve Hristiyan kurumları tarafından yönetilen okullar yok. Bir standart, yanlış veya doğru yok. Öğrencilerin bir

konuyu ne kadar doğru yöntemlerle tartışabildikleri değerlendiriliyor.

Sümerler İzlanda'da!

Dicle KORKMAZ TEMEL

İzlanda nüfusunun yaklaşık yüzde biri, Sümer dinini benimseyen Zuizm hareketine üye oldu. 332 bin nüfuslu İzlanda'da üç binden fazla kişinin üye olduğu hareket, 2013'te üç kişi tarafından kurulmuş. Hareketin ortaya çıkışı ve özellikle 2015'in son aylarında üye sayısında yaşanan ciddi artış, dini sebeplerden çok İzlanda'da herkesten toplanan din vergisiyle ilişkili. Ateistlerin ve Tanrı'nın varlığının ve evrenin nasıl türediğinin bilimsel olarak bilinemeyeceğini savunan bilinmezlik akımının takipçilerinin de ödemek zorunda olduğu bu vergi, gelir vergisi aracılığıyla toplanıyor ve gelire bağlı olarak artıyor. Herhangi bir dini gruba üye olmayan kişilerden alınan vergi daha önceden İzlanda Üniversitesi'ne aktarılırken, 2009'da mevzuatta değişiklik yapılarak devlette değişik bulunan dini kurumlara ve "yaşam görüşü" gruplarına aktarılmaya başlanmış. Toplanan vergi, söz konusu kurumlara üye sayısı oranında dağıtılıyor. Böylelikle İzlanda halkı dini ve manevi hizmetleri finanse etmiş oluyor. 2016 bütçesine göre, kişi başı yaklaşık 80 Amerikan dolarının bu kurumlara ödemesi öngörülüyor. Ülke nüfusunun dördte üçü Evangelist Lutheran Kilisesi'ne üye. Bunun dışında kilise vergisinden faydalanan 40 kurum bulunuyor. İzlanda'da herkesin dinini resmi kurumlara kaydettirme zorunluluğu var.

Yeni doğanların ebeveynlerinin dini nüfusa işleniyor, istenirse sonradan değiştirilebiliyor. Zuizm hareketi de 2013'te dini kurum olarak kaydedilmişti. Hareket, devletin kendilerine yapacağı mali katkıyı idari masrafları düşüktükten sonra üyelerine ödeyerek din vergisinin iadesini vaadediyor. Ancak vergi idaresi, böyle bir durumda geri ödenen miktardan gelir vergisi kesileceğini açıkladı. İdari masrafların herhangi bir ekonomik avantaj sağlayıp sağlamayacağı konusundaki soru işaretleriyle ilgili olarak Zuistler, mali konuların bir muhasebe firmasıyla yönetileceğini ve hareketin idaresinden sorumlu kurulun ve diğer üyelerin mali hesaplara erişimlerinin olmayacağını vurguluyor. Milattan önce beş ila iki bin dönemde şu anki Irak'ta hüküm süren Sümerler, çok tanrılı bir medeniyetti. Cennetin, dünyanın, gökyüzünün ve suyun tanrıları olarak bilinen dört ana tanrı, An, Ki, Enlil ve Enki adıyla anılmaktaydı. Bunlar dışında başka bazı tanrılar da vardı. Sümerlerin tapınakları ziggurat adını almaktaydı. İşte günümüzün İzlanda Zuistleri de kendileri için bir ziggurat inşa etmeyi planladıklarını açıkladı. 2013'ten itibaren herhangi bir dini aktivite yapmadıkları gerekçesiyle Zuizmin devletin tanıdığı dini grupların listesinden çıkarılması gerektiğini savunanlara karşılık, Zuistler Sümer

şiiirlerinin okunduğu bir organizasyon düzenlediklerini ve bunun tekrarlanacağını ifade ediyor. Başka bir deyişle, Sümer şiiirlerini okumak İzlanda'daki Zuistlerce dinin ritüeli kabul ediliyor. Zuistler, din özgürlüğünü ve dinlerden özgürlüğü savunan bir hareket olduklarını belirtiyor. Hareketin temel amacının dini kurumlara mali ya da başka türlü ayrıcalık veren yasaların hükümet tarafından yürürlükten kaldırılmasını sağlamak olduğu ifade ediliyor. Ayrıca, İzlanda vatandaşlarının dinlerinin kayıt altına alınmasını önlemek de hedeflenmekte. Öngörülen amaçlara erişildikten sonra hareketin kendini sonlandıracağı da vurgulanıyor. Bazı siyasiler Zuizmin din olmadığını iddia ederek devlet kayıtlarından çıkarılmasını savunuyor. Örneğin hükümetteki İlerleme Partisi'nden Stefán Bogi Sveinsson, Zuistlerin dinlerinin gerektirdiği inanç sisteminden ve yaşam şekliinden haberdar olmadıklarını belirterek esas nedeni şu şekilde ifade ediyor: "Zuizme kayıt olma nedenleri ikiye ayrılıyor: Para kazanmak ve dini kurumlara yönelik mevcut mevzuatı protesto etmek." Ancak hareketin temsilcilerinden Sveinn Þórhallsson bu iddiaya şu soruyla karşılık veriyor: "Gerçek din nedir? İnanıcı nasıl ölçersiniz?" Zuizm hareketinin kurucularından olan Agust Arnar Agustsson ve Einar Agustsson kardeşlerin

350 bin Amerikan doları tutarında yolsuzluğa adlarının karışması ve konuyla ilgili bir soruşturmanın yürütülüyor olması da Zuizm hareketiyle ilgili soru işaretleri uyandırmakta. Ancak, hareketin baş rahibi Isak Andri, iki kardeşin harekete artık üye olmadıklarını belirterek Zuizmin tüm mali kayıtlarının şeffaf ve halka açık olduğunun altını çiziyor.

Zuizm hareketinin protesto ettiği din vergisi, aynı zamanda devletle kilisenin ilişkisini temsil ediyor. Dolayısıyla, konu mali olduğu kadar siyasetle de ilişkili. Hareket, vergiyi eleştirirken aslında dinle kilisenin bağının koparılmasını da savunuyor. Konuyla ilgili yapılan Ekim 2015 tarihli Gallup araştırmasında İzlandalıların yüzde 55'inin kiliseyle devletin ilişkisinin sonlandırılması gerektiğini savunduğu, bu oranın geçen yıla göre yüzde beş artış gösterdiği belirlenmiş. Kiliseyle devletin ilişkisinin devamından yana olanların oranıysa yüzde 23.9 olarak tespit edilmiş. Lutheran Kilisesi'nin papazlarından Gunnlauger Stefánsson, gazeteci Isaac Würrmann'a verdiği röportajda kilisenin İzlanda toplumunun önemli yapıtaşlarından biri olduğunu iddia ediyor: "Kilise toplumla öyle bütünleşmiş ki, muhtemelen insanlar gündelik yaşamlarında bunun farkında bile değil. Ancak kültürlerinin bir parçası". İzlandalıların kiliseye düzenli ola-

rak gitmemelerine rağmen, evlilik ve cenaze merasimlerinin kilisede yapıldığını vurguluyor. Stefánsson, kiliseyle devletin zaten birbirinden bağımsız olduğunu, papazların maaşlarının devlet tarafından ödenmesini öngören yasal mevzuatın kiliseyle devlet arasındaki bağımsız bir anlaşmadan kaynaklandığını ifade ediyor. Ancak İzlanda Anayasası'nın 62. maddesi, Evangelist Lutheran Kilisesi'nin İzlanda'nın Devlet Kilisesi olduğunu ve desteklenmesi ve korunması gerektiğini öngörmekte.

2008'deki finansal kriz, İzlandalıların geleneksel kurumlara güvenini sarsmış ve Zuizm gibi çeşitli protesto hareketlerinin ortaya çıkmasına yol açmış. Hareketin mevcut liderlerinden Ísak Ólafsson, hareketin başlangıcının "birileri benim paramı alacaksa, bu kilise ya da devlet yerine bir grup genç de olabilir" fikrinden doğduğunu ifade ediyor. 29 yaşındaki Zuist Sveinn Þórhallsson, 2013'te aktivite yetersizliğinden devletin kaydettiği dinler listesinden çıkarılma tehlikesiyle karşı karşıya kaldıklarında tanıtım kampanyası yapmaya karar verdiklerini ancak başlangıçta çok da umutlu olmadıklarını belirtiyor. Harekette yer alan Gunnhildur Gunnarsdóttir

ise umutsuzluğu şöyle ifade ediyor: "İlk başlarda devletten aldığımız parayla bira alırız diye düşündük. Ancak sonrasında dinimize üye olan insanlara daha önce hiç sahip olmadığımız bir fırsat yaratabileceğimizi anladık: Paralarını geri vermek." Kiliseyle devletin ilişkisinin sonlanması gerektiğini savunanlardan biri de İzlandalı Etik İnsancıl Derneği. 1990'dan beri bu yönde faaliyet gösteren derneğin başkanı Bjarni Jónsson, gazeteci Würmann'a verdiği röportajda Zuistler ile kendilerinin ortak yanlarını şu sözlerle açıklıyor: "Devlet kişilerin dinini kayıt altına almamalı ve vergi mükelleflerinin paralarını dini kurumlar için harcamamalı." Derneğin devletin din vergilerini dağıttığı kuruluşlar listesine kaydettirilmesi için yapılan iki girişimin başarısızlıkla sonuçlanmasının ardından 2008'te Jónsson'a Parlamento'nun konuyu tartışacağı sözü verilmiş. Ancak öngörülen tarihten bir gün önce İzlanda'nın tarihinin en büyük ekonomik çöküşünü yaşaması konuyu gündemden düşürmüştü. Kurulan yeni hükümet 2013'te dini grupların yanı sıra söz konusu dernek gibi "yaşam görüşü" gruplarının ve Zuizm gibi hareketlerin de devlet tarafından kaydedilmesini sağlayaca-

cak yasal değişikliği gerçekleştirmiş. Harekete destek verenlerden biri de Korsan Partisi'nin lideri Birgitta Jónsdóttir. 2016'da yapılacak parlamento seçimleri öncesi kamuoyu yoklamalarında ilk sırada bulunan Parti, siyasetin Robin Hood'u olmayı, güçlüden alıp halka dağıtarak yerleşik düzene alternatif olmayı vaadediyor. Budist olması na rağmen Zuist hareketi desteklediğini belirten Jónsdóttir, İzlanda Parlamentosu'na ekonomik çöküşün hemen ardından seçilmiş. Seçildikten sonra yapması gereken ilk işin İzlanda Piskoposu'yla birlikte bir kiliseyi ziyaret etmek olduğunu fark ettiğinde yaşadığı şaşkınlığı Würmann'la yapılan röportajda şöyle dile getirmiş: "Bir rahibin bana politikacı olarak ne yapmam gerektiğini söylemesini istemiyorum. Siyasetle dinin birbirine karıştığı gerekçesiyle pek çok Müslüman ülkeyi eleştirirken bunun ne farkı var?" Konunun önemi aslında İzlanda'yla sınırlı değil. Söz konusu hareketin ya da benzer protestoların diğer ülkelere yayılıp yayılmayacağı şimdiden tartışılmaya başlanmış. Avrupa ülkeleri kilise vergisi konusunda farklı tutum sergiliyor. İtalya ve İspanya'da İzlanda'dakine benzer kilise

vergisi mevcut. İtalya'da toplanan vergilerin yüzde 0.8'inin ya onaylanan on bir kiliseye ayrılması ya da genel gelirler kalemine aktarılması gerekiyor. Diğer pek çok Avrupa ülkesindeyse bir dine üye olmak daha fazla vergi vermeyi gerektiriyor. Örneğin, Almanya'da kiliseye kaydı olanların yüzde 8-9 ek vergi ödemeleri gerekiyor. Bu düzenleme Almanya'da bazı Protestanların ve Katoliklerin kiliseden ilişkilerini kesmelerine yol açmış. İnsani Basın isimli yayınevi müdürü Luis Granados, yüklü miktarda maaşı olan Alman kardinallerin bu koşullar altında evlenme, boşanma ve cinsellik gibi konularda iki bin yıllık Katolik geleneklerini mi uygulayacağını yoksa "vergilerini ödedikleri sürece ne yaparlarsa yapsınlar" anlayışını mı benimseyeceklerini soruyor. Alman kilisesinin Katolik kuralları esnetme konusunda liderlik etmesinin de tesadüf olmadığının altını çiziyor. Arka planında din-devlet ilişkisinin yer aldığı Zuizm hareketinin Avrupa'daki dine ve yükümlülöklere dair algının değişimi yönünde bir domino taşı olup olmayacağını zaman gösterecek.

İstifa Edin Hareketi

Maria KONSTANTOPOULOU

15 Haziran 2016'da Atina'nın merkez meydanı olan Sintagma'da ilginç bir protestoya tanık olundu. Bu ilginç protestoyu düzenleyen "İstifa Edin" hareketiydi. Pe-ki, bu hareket nedir ve neyi hedefliyor? Hareket, herhangi bir siyasi partiye veya sendikaya üye olmayan, iş adamlarıyla bir ilgisi bulunmayan, kendiliğinden oluşan ve son bir senede Yunanistan'da olup bitenler hakkında "buraya kadar" diye haykırmak için bir araya gelen insanlardan oluşuyor. Katılımcılar şunları seslendirmekte: "Ülkemizde daha önce yaşanmamış düzeydeki toplumsal ve siyasi yozlaşmaya dur diyoruz. Bu yozlaşma sadece ülkeyi değil, gelecek nesilleri de ipotek altına alıyor. Koalisyon hükümetinin 'Avrupa ile onurlu müzakeresi'nden dolayı son beş senedir insanların emekleri boşa gitti ve kemer sıkma politikaları herkesi tamamen harap etti. Fatura tekrar özel sektöre ve orta sınıfa kesilecek, böylece her zaman olduğu gibi Yunanistan'ın ürettiği ağı yok edilecek... Hükümetin tek bir amacı var: Partizanlık sistemine dayalı bir devlet kurmak ve Yunan halkının arasına nifak tohumunu sokmak. Demokratik değerler, adalet kurumu ve toplumun değerleri imha edilmekte... İnaniyoruz ki bu bize ve Yunanistan'a göre bir kader değil, biz bunu hak etmiyoruz da... Kendimiz ve sonraki nesiller için daha iyi bir gelecek talep ediyoruz. Avrupa ailesi arasında eşitlik istiyoruz. Parmakla örnek

olarak gösterilmek istiyoruz... Bunlar için sokağa çıkıyoruz. Hükümetin yaptıklarına karşı olduğumuz için sokaktayız. Biz sessiz çoğunluğuz ve bu çabamıza bütün insanları davet ediyoruz çünkü daha iyi bir Yunanistan istiyoruz. Gurur duyabileceğimiz bir Yunanistan..." Bu hareketin mimari olan ve mesleğini öğretmen olarak sürdüren Rula Kalara, yola çıkışlarını şöyle açıklıyor: "Facebook'ta iki kişi olarak başladık, sonra dört olduk, sonra yüz, sonra bin ve kısa bir zaman içerisindeyse 15 Haziran Protestosu'nu düzenledik. Böyle başladık işte..." Kalara, kendi hareketinin "İnfialciler Hareketi"nden farkını da anlatıyor: "İnfialciler Hareketi, Altın Şafak Partisi'nin oy deposu oldu ve Yunanistan'daki Nazizmin yükselişine neden oldu. Bizse her demokrat insana hitap ediyor ve yanımızda yer almasını istiyoruz."

Protestoya yaklaşık 10 bin kişi katıldı ve gösteri sırasında sadece Yunanistan'la AB'nin bayrakları dalgalandı. Meydana her yaştan insan geldi ve aralarında ekonomik krizin günlük hayatlarına getirmiş olduğu değişiklikleri konuştular. Protestoda insanların yüzlerinde gelecek ile ilgili merakları görülebiliyordu. Protestocuların "bu kriz nereye kadar sürecek, bu vergilerin artışı ne zaman bitecek, yeter artık" sözleri işitiliyordu. Protesto sırasında Yunanistan Başbakanı Çıpras'ın söz verip de yerine getirmediği sözler de duyuruldu. Göstericiler Başbakan'ın sözlerini dinlerken sadece kafalarını sallıyordu. Protesto sırasında sloganlar da eksik olmadı. İnsanlar "Çıpras istifa et, evine git" ve "Çıpras yalancı, istifa et" sloganları attı. Hareket, hükümet ve ana muhalefet arasında da tartışma konusu oldu. Hükümet,

ana muhalefeti bu hareketi desteklemekle suçladı ve hükümet sözcüsü bunun ülkeye zarar verdiğini açıkladı. Ana muhalefetse böyle hareketlerin ortaya çıkmasının hükümetin toplumdan uzaklaştığının göstergesi olduğunu, bunun da insanların derdlerine deva olmadığını görüşünde. Yunanistan'da bu tür hareketlerin yeşermesine olanak sağlayan ortamın ekonomik krizle oluştuğunu söylemek mümkün. İnsanlar ekonomik kriz sonrasında siyasi partilere sırtlarını dönmeye başladı ve alternatif arayışı içerisine girdi. Başka bir deyişle, toplum siyasi partilerden bağımsızlaşarak kendi kaderini kendi elleri arasına almaya başladı.

ATAUM

e-bülten

İletişim

Adres: Ankara Üniversitesi Avrupa Toplulukları Araştırma ve Uygulama Merkezi (ATAUM)
Cemal Gürsel Caddesi, 06590 Cebeci, Ankara
Telefon: 0 (312) 362 07 62
Faks: 0 (312) 320 50 61
Web: www.ataum.ankara.edu.tr/ebulden
E-posta: ataum@education.ankara.edu.tr

Editör: Erdem DENK
Tasarım: Turan BACI - Erdem DENK

* Yazılarınızla katkıda bulunmak için denk@ankara.edu.tr adresine email atabilirsiniz.

* ATAUM E-Bülten'de yer alan yazılar ve görüşler tamamen yazarlarına aittir. ATAUM'un resmi görüşü değildir.

* Bu e-bülten içinde yer alan özel kullanım lisanslı tüm yazı ve görsellerin bütün hakları ATAUM'a aittir.

* Bu e-bülten, kaynak gösterilerek kopyalanabilir, dağıtılabilir, basılabilir.

Sahibi: ATAUM adına Sanem BAYKAL • **Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:** Erdem DENK • **Yayının Türü:** Süreli (Aylık) • **Basım Yeri:** Hermes Ofset Ltd. Şti., Kazım Karabekir Cad. Murat Çarşısı 39/16 İskitler/ANKARA Tel: 0(312) 341 01 97 • **Basım Tarihi:** 12. 08. 2016

'Sınırlı' Demokrasi

Elâ BİLGİN

"Gelişmiş" ülkelerin savaş ve çatışma bölgelerinden kaçan mülteci ve sığınmacıları ülkelerine kabul etme konusundaki isteksizliği, 2011'de başlayan Suriye kriziyle açık ortaya çıkmıştı. Bu durum, mültecilerle ilgili faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarının raporlarına da sıklıkla konu olmakta ve eleştirilmekte. Ancak ne yazık ki büyük devletlerin mülteci kabul etmekteki isteksizliği her geçen gün artıyor. İngiltere merkezli sivil toplum kuruluşu Oxfam da, 18 Temmuz'da yayınladığı açıklamada, hâlihazırda dünyanın en zengin altı devletinin mültecilerin yüzde 9'unu bile misafir etmediğini ortaya koydu.

Oxfam, Dünya Bankası'nın 2015 verilerine dayanarak gayrisafi yurt içi hasılaya göre ekonomisi en büyük altı ülkeyi şöyle sıralıyor: ABD, Çin, Japonya, Almanya, Fransa ve Birleşik Krallık. 2015'te bu altı devlette toplam 2.1 milyon mülteci ve sığınmacı bulunmaktaydı. Bu da dünya toplamının yüzde 8.8'i ediyor. Oxfam raporu, mülteci sayılarıyla ilgili verilerdeyse Birleşmiş Milletler'i temel almakta. Buna göre dünyada çatışma, zulüm ve şiddet nedeniyle evlerini terk etmek zorunda kalan yaklaşık 65 milyon kişi bulunuyor, ki bu hep vurgulandığı gibi şimdiye kadar kayıtlara geçen en yüksek sayı. 65 milyon insanın büyük bölümünü ülke içinde yerinden edilenler, neredeyse üçte birini ise sığınmacı ve mülteciler oluşturmaktadır. Suriye'deki savaş bu durum en büyük nedeni olsa

da Oxfam raporunda Irak, Yemen, Güney Sudan, Burundi gibi bölgelerdeki yoğun şiddetin de insanları yerinden ettiği hatırlatılıyor.

Dünya mülteci nüfusunun yarısından fazlasına ev sahipliği yapan altı ülkenin ekonomik büyüklüğüne bakıldığında, tezat biçimde dünya ekonomisinin yüzde 2'sine bile tekabül etmedikleri görülüyor. Bu devletleri de Ürdün, Türkiye, Pakistan, Lübnan, Güney Afrika ve Filistin oluşturmaktadır. Açıkça görüldüğü gibi insanlar çatışma bölgelerinden komşu ülkelere kaçıyor ve bu aşamadan sonra da ilerlemelerine izin verilmiyor. İlerlemek istiyorlar çünkü sığındıkları komşu devletler, mülteci haklarının temel dayanağı olan Cenevre Sözleşmesi'nden doğan yükümlülüklerini yerine getirmiyor. Bu ülkelerde genellikle iki seçenekle karşı karşıya kalıyorlar: İlki, dünyanın geri kalanından yalıtılmış olarak, sınırlı imkânlarla, belirsiz bir süre boyunca ve çoğunlukla kapasitesinin çok üstünde insanla dolu olan kamplarda kalmak. İkincisiyse barınma, eğitim, sağlık, çalışma gibi temel ihtiyaçlarla ilgili güvence sağlanmayan bir ortamda hayatta kalmaya çalışmak. Gidecekleri son noktada bile Cenevre Sözleşmesi'yle tanınan statülere ve bu statülerden doğan haklara sahip olacaklarının teminatı yok. Ama bu insanlara, haklardan öte geleceğe dair bir görüş bile sağlanamamış olması onların durmalarını engelliyor.

Bununla birlikte, AB'nin Türkiye ve Afrika ülkeleriyle im-

zaladığı "mülteci anlaşması" adı altındaki sınır koruma anlaşmaları, yola devam etmekten başka çaresi olmayan insanların hayatlarını tehlikeye atmasına neden oluyor. İtalya ve Yunanistan gibi "dış sınırlara" ulaşabilenlerse geri gönderilme tehdidi altında ve çoğunlukla bir suçlu muamelesi görerek, tellerle çevrili alanlarda tutuluyor.

Dünya uyarlaştı, sıra demokraside "Uygar Batı", 16. yüzyılda dünyanın geri kalanını da uyarlaştırmaya girişmişti. Milyonlarca silahsız ve savunmasız insanın, bilmedikleri bakteri ve mikropolarla tanışıp salgın hastalıklara maruz kalması da uyarlığın bedellerinden biri oldu. 21. yüzyılda "demokratik Batı" bu kez dünyanın geri kalanını demokratikleştirme gayretinde. Ancak bunu milyonlarca insanı, "barışçıl" BM kurumlarının da katkısıyla sınırlarda oluşturulan ve adına kamp denilen mekânlara hapsederek yapıyor. Çok sıcak/çok soğuk, susuz, tuvaletsiz, tıks tıks kalınan bu kamplarda milyonlarca silahsız ve savunmasız insan bu defa demokrasinin bedelini yine salgın hastalıklarla ödüyor. Üstelik Batılı devletler sınır güvenliği ve demokratikleştirme politikalarında öylesine ısrarcı ki dünyanın gözü önünde yaşanan trajedinin son bulması olanaksızlaşıyor. Kamplardaki pek çok kişiye tedavi imkânı sağlayan sivil toplum kuruluşlarından Sınır Tanımayan Doktorlar'ın sorunları çözmekten ziyade derinleştirdiğini düşündüğü AB'den artık maddi des-

tek istemediğini duyurması, bazı kamplardan çekileceğini açıklaması ve gerçek sorunların üstünü örttüğünü savunduğu BM Dünya İnsani Zirvesi'ne katılmaması da durumun vahametini ortaya koymuştu.

Sorunun diğer bir vahim yönünün de, Af Örgütü başta olmak üzere sivil toplum kuruluşlarının raporlarına sıklıkla yansıdığı üzere en az mülteci kabul eden devletlerle çatışma bölgelerine en fazla silah ihraç eden ülkelerin neredeyse birebir örtüşmesi oluşturuyor. Örneğin Af Örgütü'nün 2012'de yayımladığı bir raporda, Batı demokrasilerinin de aralarında bulunduğu "gelişmiş" devletlerden ağır insan hakları ihlallerinin yaşandığı bölgelere ciddi miktarda silah satışı yapıldığına dikkat çekiliyor ve Çin, Fransa, Almanya, Rusya, Birleşik Krallık ve ABD en fazla silah ihracatı yapan altı devlet olarak sayılıyordu. Daha sonra İngiliz şirketlerin hükümetten aldıkları lisanslar sayesinde savaşın hemen öncesine kadar yıllar boyunca Suriye'ye kimyasal silah yapımında kullanılan maddeler sattığı ortaya çıkmıştı. 2015 sonunda yayınlanan daha yeni bir Af Örgütü raporu da IŞİD tarafından kullanılan silahların yine Fransa, Belçika ve Almanya gibi büyük devletlerden geldiğini göstermişti. Dolayısıyla günümüzün en büyük meselelerinden biri olan mülteci sorunu, bir insan hakları problemi olmanın çok ötesinde bir sistem sorunu olarak çözülmeyi bekliyor.

Almanya'da Neler Oluyor?

Melisa TEKELİ

Son zamanlarda üzerine en çok düşünülen konulardan biri Avrupa'da artan terör eylemleri. Paris'le başlayan ve IŞİD küreselleşiyor mu sorusunu beraberinde getiren saldırılar her ne kadar en çok Fransa'da yaşansa da ayrı bir boyut kazanmış durumda. Son dönemde öne çıkan farklı bir ülke daha var: Almanya. Temmuz'da bir hafta içerisinde dört saldırı yaşanan ülkede, saldırıların farklı yöntemler benimsenerek gerçekleştirilmesi ve sivililerin hedef alınması, toplumsal güvenliğin tehdidi altında olduğu yönündeki görüşü güçlendirmiş durumda. Almanya'daki bu kaos ortamını anlamlandırabilmek için öncelikle saldırıların detaylarına bakmak gerek.

İlk saldırı 18 Temmuz'da gerçekleşti. Wuerzburg'de bir Afgan mültecinin trendeki yolculara baltayla saldırması sonucu beş kişi yaralandı. Saldırgan, kendisini takip eden polis ekipleri tarafından vurularak öldürüldü. Olaydan sonra Alman yetkililer saldırıların evinde bir IŞİD bayrağı bulunduğunu açıkladı. Bu açıklamanın üzerinden çok zaman geçmeden IŞİD, Âmak haber ajansı üzerinden saldırıyı üstlendi.

22 Temmuz'daysa 18 yaşında Almanya ve İran çift vatandaşları bir saldırıdan o zamana kadarkilerin en büyüğü olan Münih saldırısı gerçekleşti. Bir alışveriş merkezinde yapılan saldırıda dokuz kişi hayatını kaybetti, 16 kişi de yaralandı. Saldırının motivasyonu kesin olarak belirlenemezken, IŞİD türü bir aşırı sağ saldırısı olma ihtimali öne çıkmış du-

rumda. Ayrıca bu saldırıdan sonra kentte olağanüstü hal ilan edildi.

24 Temmuz'da Reutlingen'de 21 yaşındaki bir Suriyeli göçmen, palayla bir kadını öldürdü ve beş kişiyi yaraladı. Yetkililer yakalanan saldırıların yalnız başına hareket ettiğini tahmin ettiklerini ve olayın bir terör saldırısı olmaktan uzak olduğunu açıkladı.

Reutlingen'deki olaydan bir gün sonra Ansbach'ta canlı bomba saldırısı gerçekleşti. Saldırıda ölen olmazken, 12 kişi yaralandı. Saldırının aslında yaklaşık iki bin 500 kişinin katıldığı müzik festivalini hedef almak istediği ancak başarılı olamadığı düşünülüyor. Ayrıca saldırıların Almanya'ya sığınma başvurusunun reddedildiği de ortaya çıktı. Saldırının telefonunda, saldırının terör bağlantısını güçlendiren bir video bulundu: Videoda saldırı, IŞİD lideri Ebu Bekir el-Bağdadi'ye bağlılığını dile getiriyor ve Almanlardan intikam almak gerektiğini söylüyor. Bu bağlantının üzerinden çok geçmeden IŞİD, yine Âmak haber ajansı üzerinden saldırıyı üstlendi.

Böylece Almanya'da bir hafta içerisinde sivililerin hedef alındığı, farklı tiplerde gerçekleştirilen ve bazılarının bağlantısı hala belirlenememiş dört terör saldırısı gerçekleşmiş oldu. Avrupa ülkelerinde gerçekleşen terör eylemlerinin devamındaki süreçte toplumsal ve siyasal alanda kritik gelişmelere gebe olduğu göz önüne alındığında, Almanya'da da sürecin aynı şekilde işleyeceği tahmin ediliyor.

Ülkede göç, terör ve radikalleşme uzun süredir değişmeyen gündem maddeleri. Gerçekleşen saldırılar ve Avrupa basınının saldırılarda göçmenlerin rolüne yapmış olduğu vurgu, bu konulardaki korkuları güçlendirmiş durumda. Toplumsal ve siyasal alanda zaten mevcut olan göçmen karşıtlığının bu olaylarla birlikte iyice alevlenmesi en korkulan senaryo. Ülkede PEGIDA ve benzeri göçmen karşıtı oluşumlar güçlenebilir, eylemleri artırabilir. Ayrıca 2013'te kurulan göçmen ve AB karşıtlığıyla bilinen Almanya için Alternatif (AfD) partisi de 2017 Bundestag genel seçimlerine güçlü bir giriş yapabilir. Siyasilerin yaptığı açıklamalarda da göçmenler konusunda artan kutuplaşmanın izlerini görmek mümkün. İçişleri Bakanı Thomas de Maiziere bu olaylardan sonra yaptığı açıklamada olayın tüm yabancılara mal edilmemesi gerektiğini söylerken, Hristiyan Sosyal Birlik Partisi'nden (CSU) yapılan açıklamada göçmen sayısında sınırlamaya gidilmesi ve kolluk güçleri aracılığıyla sınır kontrollerinin artırılması talebi var.

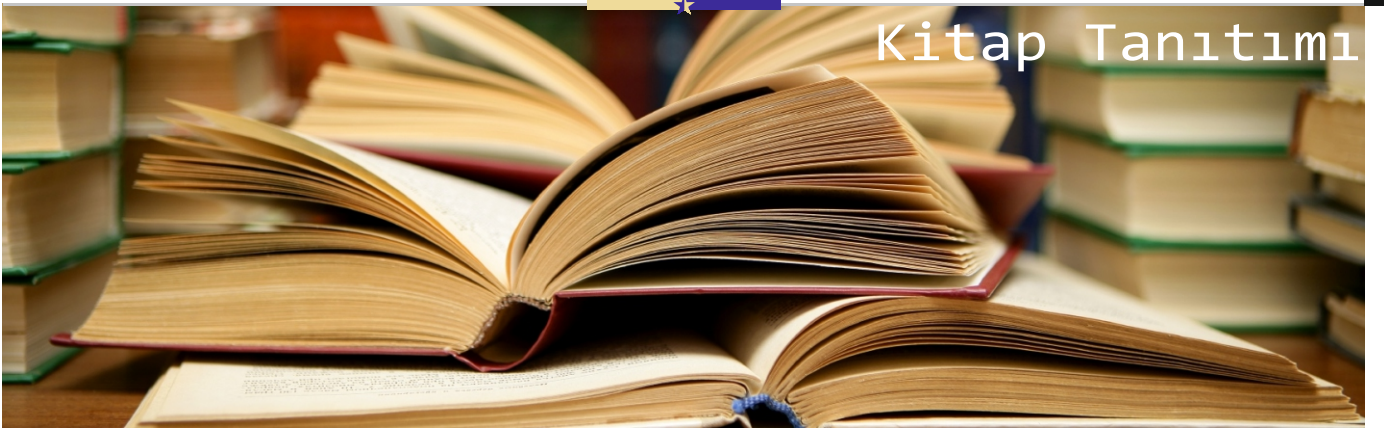
Saldırılarda ilk akla gelenin IŞİD olduğu ve iki saldırıyı da üstlendikleri hatırlandığında, IŞİD'in Almanya'da neyi hedeflediği sorusu öne çıkıyor. Elbette bu sorunun farklı kesimlere göre farklı cevapları var. Öne çıkan ilk görüş, IŞİD'in Avrupa'yı bir bütün olarak gördüğü ve Almanya'da gerçekleştirilen eylemlerin Fransa'da ya da başka bir Avrupa ülkesinde gerçekleştirilenlerden bir farkı olmadığı.

Buna benzer bir başka görüşse IŞİD'in temel hedefinin tansiyonu yükseltmek, korku saçmak olduğu ve bu eylemlerle Dar-ül İslam ve Dar-ül Harp karşıtlığını alevlendirmek istediği yönünde.

Almanya'nın hedef alınmasının bir nedeni de AB içindeki ayrıcalıklı durumu olabilir. Yunanistan'ın içinde bulunduğu krizle birlikte öne çıkan, AB'yi "kanatları altına almış" olarak görülen, yönetim kadroları oluşturulurken seçim ve atama kararlarında nihai sonucu belirleyen Almanya'nın AB içindeki konumu için eşitler arasında birinci (primus inter pares) adlandırması sık yapılıyor. İşte Avrupa karşıtı eylemlerde Almanya'nın hedef tahtasına konmasını buna bağlayanlar da var.

Dünyanın dört bir yanının terör eylemleriyle sarsıldığı bu dönemde, saldırıların yaraları bir şekilde sarılsa da giderek daha da kırılgan hale gelen toplumsal bağların aldığı yara kolay kolay sarılamayacak gibi görülüyor. Başta Avrupa ülkeleri olmak üzere birçok ülkede giderek artan ve artık bir şiddet sarmalı görünümünü alan karşıtlıklar ve ötekileştirmelerin izleri toplumsal alandan kolay silinmeyecek gibi. Almanya'da yaşananlar sonrası güvenikleştirme yoluna gidilerek tehdit ve korku pompalanmaya devam mı edilecek yoksa gerekli önlemler alınarak toplumsal uzlaşa korunmaya mı çalışılacak sorularına siyasetin ve siyasilerin vereceği yanıtlar toplumsal düzeyde de belirleyici olacak gibi.

Kitap Tanıtımı

Lizbon'a Gece Treni

Ayşe Elif YILDIRIM

Pascal Mercier tarafından kaleme alınan ve Almanya'da aylarca çok satanlar listesinde kalmayı başaran "Lizbon'a Gece Treni", geçmiş ve şimdiki zamanda gidip gelen, birazcık felsefe tozu katılmış, hayatı sorgulayan, çok katmanlı bir roman.

Aslında oldukça klişe bir konuyu olduğu söylenebilir kitabın: İsviçre'nin Bern şehrinde bir lisede eski diller öğretmeni olan 57 yaşındaki Raimund Gregorius, oldukça sıkıcı hayatını bir anda geride bırakıp Lizbon'a doğru yola çıkar. Bu yolculuk onun hayatı sorgulamasına yol açar ve oldukça farklı bir gözle hayata bakmaya başlar.

Ancak gerçekte kitabın ilgi çekici tarafının bu olmadığını söyleyebiliriz. Kitabın ilgi çekici yönü, Raimund Gregorius'un Bern'de bir antikacıda bulunduğu kitap. Bu kitabın arkasındaki hikâyeyi araştırmak için Lizbon'a gitmeye karar veren kahramanımızın kitaptan paylaştığı bölümler ve bu bölümlerin arkasındaki hikâye, kitabın asıl dikkat çekici yönü olarak karşımıza çıkıyor.

Söz konusu eski kitap, Amadeu de Almeida Prado isimli bir doktor ve yazar tarafından kaleme alınmıştır. Salazar döneminde geçen kitap, Portekiz'in o dönemde yaşadığı çalkantılı politik yaşamı anlatıyor. Amadeu Prado'nun izini sürmek için Lizbon'a yola çıkan kitap kahramanıysa onun hayatında yer alan birçok farklı kişilikle temas kuruyor. Bu kişilerle yaşadığı diyaloglar sayesinde Amadeu hakkında daha fazla bilgi ediniyor, bu edindiği bilgiler aynı zamanda kendi hayatının tek düzelikliğini de sorguluyor.

Kitap aynı zamanda Lizbon'un coğrafyasına, günümüzdeki ve geçmişteki kültürel yaşamına da ayna tutuyor. Bunun yanı sıra diktatörlük döneminin insanların yaşamında nasıl bir etki yarattığını, faşizm altında yapılan dev-

rim çabalarını, devrim için yapılan planları görüşmek için toplantıların nasıl gizli yapıldığını, politik olarak faşist rejime karşı olanları yakalayan ve cezalandıran Portekiz Gizli Polisi'ni ve daha birçok tarihsel bilgiyi de içeriyor kitap. Kitabın en ilgi çekici karakterlerinden biri de piyanist Joao Eça. Raimund Gregorius'un Amadeu Prado'nun hayatına kurduğu köprü olan Joao Eça, Portekiz Gizli Polisi'nin (PIDE – Policia Internacional e de Defesa do Estado) kurbanlarından biri. Portekiz Gizli Polisi'nin aradığı fotografik hafızaya sahip bir kadının, Estefania'nın, peşindeyken sorguya çektiği Joao Eça, isim vermediği için

hapisaneye gönderilen bir karakter.

Olay örgüsünün yavaş yavaş kurulduğu kitapta, bir diğer güzel yönse hayatı sorgulayan cümleler. Kitabın yazarı Pascal Mercier'in bir felsefe profesörü olması da bunda rol oynamış gibi. Pascal Mercier aslında bir takma ad. Gerçek adı Peter Bieri olan yazar, İngiliz dili, Hint Çalışmaları ve felsefe üzerine yoğunlaşan bir üniversite profesörü. Şu an 72 yaşında olan Bieri, İsviçre'nin Bern kentinde yaşıyor. Yaşadığı yerin Bern olması da kitabın kahramanı Raimund Gregorius ile olan bağlantısını güçlendirir nitelikte.

Lizbon'a Gece Treni, Peter

Bieri'nin ilk roman denemesi değil, ancak uluslararası alanda en başarılı romanı olduğu söylenebilir. Kitap aynı zamanda 2013'te filme de uyarlandı. Başrolünde Jeremy Irons, Christopher Lee, Melanie Laurent gibi isimlerin yer aldığı film, maalesef kitapla birebir örtüşmüyor. Her ne kadar oyuncular çok kaliteli olsa da, böyle bir kitabın filme uyarlanmasının zor olduğunu söylemek de gerek. Bu da hikâyenin oldukça fazla değiştirilmesine yol açmış, ancak yine de Lizbon'un fotojenik görüntüleri için film izlenmeye değer.

Portre

Elif TAHMİSCİOĞLU

Theresa May

İngiltere'nin yeni başbakanı, bazılarının değimiyle yeni Demir Lady'si Theresa May, ya da tam adıyla Theresa Mary May, 1 Ekim 1956'da Doğu Sussex'te Eastbourne'da doğdu. Oxford Üniversitesi St.Hugh Koleji coğrafya bölümünü 1977'de bitirdi. 1976'da Oxford Birliği'nin başkanı olan Philip May ile tanıştı ve çift 1980'te evlendi. Kariyerine mezun olur olmaz 1977'de İngiltere Merkez Bankası'nda başlayan May, 1997'de milletvekili olana kadar finans sektöründe çalışmaya devam etti. 1992 parlamento seçiminde ve 1994 ara seçiminde aday oldu ama milletvekili seçilemedi. Ancak bu iki denemeden sonra 1997'de Maidenhead'ten milletvekili seçildi. 1999'da gölge eğitim bakanı oldu ve 2010'a kadar da tüm gölge kabinelerde görev aldı. 2002'deyse Muhafazakârların ilk kadın başkanı ol-

du. 2010'da Liberal Parti'yle kurulan koalisyonunda İçişleri Bakanı oldu ve bu görevi başbakan olana kadar da sürdürdü. Bu nedenle son 50 yılın en uzun görev yapan İçişleri Bakanı unvanına sahip. Bakanlığı sırasında daha sert göç politikalarını destekledi. 2013'te radikal İslamcı Ebu Katade'yi sınır dışı etmesi ülkedeki popülerliğini artırdı. Bakanlığı sırasında Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nden İngiltere'nin çekilmesi gerektiğini savundu. Başbakan adayı olunca bu düşüncesi parlamentoda yeterli desteği alamayacağı için bunu hayata geçirmeye çalışmayacağını açıkladı. May'i başbakanlığa getiren olaya BREXIT oldu. Her ne kadar referandumda AB'de kalmayı desteklemiş olsa da AB'ye kuşkuyla bakan (Euro-skeptik) bir milletvekili olarak biliniyordu. Cameron'ın görevi bırakacağını açıkla-

ması sonrasındaki liderlik yarışında Enerji Bakan yardımcısı Andrea Leadsom ile yarıştı. May'in aksine AB'den ayrılmayı destekleyen Leadsom, May'in anne olmamasına vurgu yapınca kamuoyunda ciddi bir tepki topladı ve özür dileyerek yarıştan çekildi. Ve böylece Theresa May de 13 Temmuz 2016'da Birleşik Krallığın ikinci kadın başbakanı oldu. Brexit, 'Brexit' demektir. AB'de kalma yönünde ya da ikinci bir referandum için herhangi bir girişim olmayacaktır" diyerek bu karardan geri dönüş olmayacağını vurgulayan May'i bundan sonra zorlu bir süreç bekliyor. Ülkesinin AB'den ayrılma sürecini yönetecek. Siyaset dışındaki hayatına baktığında, May'in renkli bir siyasetçi olduğu söylenebilir. Modaya düşkünlüğüyle biliniyor ve ayakkabı seçimleriyle ilgi çekiyor. Nitekim 2002'

de parti başkanı olduğunda da 13 Temmuz'da Buckingham Sarayı'na görevi almaya gittiğinde de ayağında olan leopar desenli ayakkabılarıyla biliniyor. Açıklığa ilgi duyuyor ve evinde 100'ün üzerinde yemek kitabı var. BBC radyosunda katıldığı bir müzik programında Abba'nın Dancing Queen şarkısını ve Jersey Boys müzikalinden Walk Like a Man'ı seçmişti. Diyabet hastası olan May, bu yüzden hayatı boyunca her gün iki kere kendisine insülin enjekte etmek zorunda. Ülkesinin en çalkantılı dönemlerinden birinde başbakanlık koltuğuna oturan May'in bir diğer özelliği ise, 1976'dan beri göreve gelen en yaşlı başbakan olması. Eğer erken seçim kararı alınmazsa da Mayıs 2020'ye kadar seçime girmeyecek.

Bize Avrupa'nı Anlat

Koordinatör: Doç. Dr. Erdem Denk (ATAUM Müd. Yrd.)

Katılımcılar:

Ressam Mehmet Ali Doğan (Birleşmiş Ressamlar ve Heykeltıraşlar Derneği eski Başkanı)
Onur Konuğu: Ressam Muhammed Yalçın
Gülizar Doğaray Karaçam, Ressam (AÜ Güzel Sanatlar Fakültesi)
Damla Torun Oğuz, Ressam (AÜ Güzel Sanatlar Fakültesi)
Erdem Oğuz, Ressam (AÜ Güzel Sanatlar Fakültesi)
Saadet Metin, Ressam (Çuval Sanat Galerisi)
Gülendam Özcan, Ressam (Çuval Sanat Galerisi)

Avrupa ve AB konulu akademik çalışmalarını zaman zaman kültür-sanat alanındaki faaliyetleriyle destekleyen ATAUM, ilk kez düzenlediği "Bize Avrupa'nı Anlat" başlıklı resim çalıştayıyla katılımcılardan "Avrupa" temasını kendi perspektiflerinden istedikleri tarz, biçim ve içerikte resmetmelerini rica etti. Birleşmiş Ressamlar ve Heykeltıraşlar Derneği eski Başkanı Ressam Mehmet Ali Doğan eşliğinde yapılan ve herkese açık olan etkinliğe, lise öğrencileri, ATAUM kursiyerleri ve SBF öğrencilerinden oluşan 15 amatör resim sevdalısıyla 6 profesyonel ressam katıldı. Çalıştayın onur konuğuysa "Altındağlı Ressam Muhammed Yalçın" idi. Katılımcılardan 12'sinin tuval, boya, fırça vb. malzemeleri ATAUM tarafından karşılandı. Çalıştayda yapılan ve her biri farklı bir Avrupa ve AB perspektifi sunan resimler ATAUM Yönetim Kurulu Salonu ve koridorlarını süslemeye başladı.

Ressam : Muhammed YALÇIN

Avrupa
Gündemi...

ATAUM

e-bülten

